

Cerkev je bila blagoslovljena l.1631.

Ign. Orožen: Tas Dekanat Schallthal, l.1884, str. 546.

Fara, posvečena sv. Mihaelu.

Orientacija pravilna. Cerkev stoji na pobočju Golti v n.v. 718 m.

Literatura in viri: Ign. Orožen: Bistum und Diözese Lavant II. Dekanat Ob-
burg, Marburg 1877; Avg. Stegenšek: Dekanija Gornjegrajska, Maribor 1905;

Cerkev sestavljajo: pravokotna ladja, precej ožji a enako visoki prezbite-
ter prizidana mu na severu zvonik, na jugu nadstropna zakristija. Gradnja je
kamenita, ometana; streha cerkve je opečna, do polovice ladje eternitna; zakri-
stije je strešasta, pločevinasta; zvonikova pa laternasta, pločevinasta.

Zunanjščina: Stavba je nerazčlenjena. Nima talnega, vendar profilirani ven-
čni zidec. Prezbiterij na ogalih obstopajo rušnenti opornikov, ki dvakrat
uskačejo. Ladjo osvetljujejo s severa in juga 3 pari polkrožno zaključeni
oken, prezbiterij pa 3 okna v vseh treh zaključnicah, ki so rahlo izklesane
zašiljena. Enaka vrata vodijo v stavbo skozi fasado in južno ladjino steno
ter zakristijo. Vhod v zvonik je v nadstropju ter vodijo do njega zidane
stopnice. Zvonikove stranice inajo v sredini trikotne zaključke ter
profiliran venčni zidec.

Notranjščina: Plak je šamoten. Pevska empora je zidana in počiva na 2 tosk
nskih stebrih. Ladjo členita dva para močnih slopov ob obeh stenah, pokriva
pa 3 ovalne kape. Prezbiterij pokriva banja z zvezdastim obokom. Rebra iz na
ca rastejo kar iz zidu razen v kotih tristranega sklepa, kjer počivajo na
polkrožnih stebrih z bazami in renesanšnimi kapelami. Ta obok je posled
nji odnev gotike, ki se kaže tudi v profilu vrat, ki vodijo v zvonico iz

prezbiterija; zvonica, nekdanja zakristija, ima križni obok, katerega krasi po robovih štuk, stičišče pa okroglo polje z malo rozeto v sredini. Slavolok pa je že renesančno profiliran. Cerkev je dekorativno-figuralno polslikana Fantoni ml. l. 1903.

Oprava: Glavni oltar ima zelo visoko predelo in tabernakelj, tako, da je nastavek na zelo visokem podstavku. Dolbino flankirata 2 pilastra in 2 stebra, zaključuje pa golšasto ogredje z atiko in Srcem Jezusovim. V dolbini je Mihael, na stranskih podstavkih pa Gabriel in Rafael. Za oltarjem se nahaja napis: DIESEER ALTAR IST NEU GEMACHT WORDEN IM JAHRE 1876 VON ANTON ...
..... UNTER DEM HOCHW. HERRN PFARRER GEORG PIUC UND DEN KIRCHENPROBSTEN JOSEF.....

Stranska oltarja sta podobno zasnovana, kot glavni. Posvečena sta MM in Lovrencu ter sta iz l. 1870.

Prižnica je približno istočasna z oltarji. Križev pot je po Führichu.

Oprema: V zakristiji je relikviar iz konca 18. stol. Lepa in bogata keliha sta neorokokojski in neorenesančni deli iz 19. stol. Na oratoriju se nahaja star Križev pot, zanemljivo kmečko delo iz zač. 19. stol.

Zvonik: Je enotne gradnje. V njem visija tri zvonovi. Dva sta izdelka zvonolivarne v Ljubljani, eden pa zvonolivarne (ing. Bülla) v Mariboru.

Podstrešje: Gradnja cerkve je kamenita, oboki opečni. Ladja je imela prvotno raven strop, sedaj je obokana. Prezbiterijev obok je prvoten in precej nižji od ladjinega, kot dokazuje omet na zvoniku, pa so bile njegove stene ob priliki obokanja ladje dvignjene do njene višine.

Resume: Leta 1599. so sklenili mozirski tržani postaviti na "Zabregu"

cerkev sv. Mihaela. Celjska bolnišnica je odstopila prostor za stavbo in pokopališče, ki je bil njena last. Tonaž Hren je l. 1602. položil temeljni kamen. A stavba je počasi napredovala. Posvetil jo je šele Hrenov naslednik Scarliči 16. decembra, 1631. vendar stranska oltarja še niti l. 1641. nista bila postavljena. Cerkev je imela lesen strop v podobi banjastega svoda ter obokan prezbitერიj, leta 1749. so zakristiji nadzidali oratorij, l. 1751. pa povišali zvonik. Leta 1752. je ladja dobila svoj kameniti tlak. Leta 1869. je bila ladja obokana, narejena sedanja okna ter urejena zahodna fasada. Leta 1903. je bila notranjščina poslikana.

Okolica: Cerkev obdaja obzidano pokopališče. Župnišče je iz l. 1854. ter kaže na italijanske graditelje. Proti severu je odorto z arkadnimi galerijami, ki slone na 4 toskanskih stebrih in 5 lokih, katerih 2 sta v nadstropju razidana. Gospodarsko poslopje je iz l. 1862.

Konservatorske opombe: Cerkev je vredno vzdrževana.

Ostalo: V vasi je rojetna hiša Vladimira Levstika. Pri Mlačniku je hrib, pri katerem je baje stal grad, katerega ribiki so bili pri kmetu Čezračniku. Ta hrib se imenuje gradišče ter je baje še vidna sled stare gajske ceste.

Opombe: Na podstavku enega opornikov prezbitერიjevega zaključka je vsekam sledeči 59 cm dolgi in 15 cm visoki napis: SANT MIHAEL ORA PRO NOBIS + FILIUS DEI MISERERE MEI 1604 JAR

Jože Curk: Zapiski 1958, Celjska topografija, rkp. ○